

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Комітету 20 січня 2021 року

(протокол № 56)

З В І Т

про роботу Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування за період роботи четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання
(вересень 2020 р. – січень 2021 р.)

Робота Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет) у період четвертої сесії була відзначена активною законотворчою роботою, спрямованою на вирішення нагальних проблем у сфері охорони здоров'я, виконання завдань Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, схваленого Постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 р. № 689-ІХ (далі – План законопроектної роботи), а також на забезпечення адекватної відповіді на пандемію гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та мінімізацію пов'язаних з нею негативних наслідків у всіх сферах суспільного життя.

І. Щодо законопроектної функції Комітету

За період четвертої сесії проведено **17** засідань Комітету, з них **10** у режимі відеоконференції та **1** виїзне, на яких розглянуто **34** проекти законодавчих актів, у тому числі **28** законопроектів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, та **6** законопроектів, до яких Комітетом за результатами розгляду надано пропозиції іншим комітетам Верховної Ради України.

За звітний період Верховною Радою України прийнято **8** законів України, з підготовки яких Комітет був визначений головним, а саме:

1) Закон України від 17.09.2020 № 904-ІХ «Про внесення змін до статті 19 Закону України "Про лікарські засоби" щодо здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами» (законом визначено умови провадження діяльності з дистанційної роздрібною торгівлі лікарськими засобами, відповідальних за збереження якості лікарського засобу перед споживачем, а також органи державного контролю, що мають право перевіряти дотримання умов зберігання ліків під час доставки), (законопроект реєстр. № 3615-1);

2) Закон України від 30.09.2020 р. № 931-ІХ «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» (новий цілісний закон, яким створено законодавче підґрунтя для розбудови ефективної національної системи крові, гармонізоване з положенням відповідних європейських директив у цій сфері, на виконання міжнародно-правових зобов'язань України за Угодою про асоціацію,

а також Стратегії розвитку системи крові до 2022 року), (законопроект реєстр. № 3648);

3) Закон України від 03.12.2020 р. № 828-IX «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» *(новий цілісний закон, спрямований на побудову в Україні дієздатної та ефективної системи реабілітації, яка забезпечуватиме пацієнту отримання послуг з медичної реабілітації, що спрямовані на відновлення здоров'я хворого та недопущення інвалідності, починаючи з моменту виникнення проблеми зі здоров'ям до максимально можливого рівня відновлення функціонування, а не тільки після встановлення статусу інвалідності), (законопроект реєстр. № 3668);*

4) Закон України від 04.12.2020 р. № 1075-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення профілактики коронавірусної хвороби (COVID-19)» *(законом скорочено на період дії карантину строки бюрократичних процедур, необхідних для затвердження протоколів клінічних випробувань вакцин або інших медичних імунобіологічних препаратів для специфічної профілактики коронавірусної хвороби (COVID-19) та їх державної реєстрації. Це сприятиме залученню в Україну відповідних міжнародних клінічних випробувань; прискорить вихід на український ринок вакцини проти COVID-19; дозволить зменшити навантаження на систему охорони здоров'я України шляхом вакцинації значної кількості пацієнтів в межах клінічних випробувань; позитивно вплине на імідж України у світі), (законопроект реєстр. № 4314);*

5) Закон України від 17.12.2020 р. № 1113-IX «Про внесення змін до Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" щодо запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» *(законом встановлено відповідальність у вигляді штрафу (від 3 400 до 5 100 грн) для суб'єктів господарювання - юридичних та фізичних осіб - підприємців за порушення встановленого карантинном «масочного режиму» у приміщеннях громадських будівель та у громадському транспорті), (законопроект реєстр. № 3890);*

6) Закон України від 18.12.2020 р. № 1124-IX «Про внесення зміни до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо відтермінування введення в дію частини десятої статті 10» *(законом відтерміновано на рік - до 01 січня 2022 року введення в дію частини десятої статті 10 Закону «Про державні фінансові гарантії» з метою забезпечення безперервного доступу пацієнтів за рахунок коштів державного бюджету до життєво необхідних лікарських засобів, що на сьогодні відсутні і в Національному переліку, і в програмі мед гарантій, у тому числі до інсулінів, низки препаратів для онкохворих та хворих на орфанні захворювання, лікарських засобів, необхідних для надання медичної допомоги хворим на COVID-19), (законопроект реєстр. № 4472);*

7) Закон України від 18.12.2020 р. № 1123-IX «Про внесення зміни до статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо пільг та підвищення

оплати праці професіоналів з вищою немедичною освітою, які працюють в системі охорони здоров'я» (закон спрямований на відновлення соціальної справедливості в оплаті праці працівників закладів охорони здоров'я з вищою немедичною освітою (біологів, мікробіологів, вірусологів, біохіміків та інших), переважна більшість яких на сьогодні працює на рівні з лікарями-лаборантами в клінічних лабораторіях закладів охорони здоров'я та безпосередньо задіяні до роботи з біологічним матеріалом, що містить небезпечні патогени, у тому числі у проведенні тестування хворих на COVID-19 та контактних осіб. Законом на цю категорію працівників поширено право на пільги, передбачені законодавством для медичних працівників, а також право на отримання доплати до заробітної плати, яку отримують медичні та інші працівники закладів охорони здоров'я, які надають медичну допомогу хворим на COVID-19), (законопроект реєстр. № 4464);

8) Закон України від 29.01.2021 р. № 1159-IX Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання для екстреного медичного застосування (законом тимчасово на один рік дозволяється застосовувати в Україні процедуру реєстрації під зобов'язання для вакцин або інших медичних імунобіологічних препаратів для специфічної профілактики коронавірусної хвороби (COVID-19), які мають дозвіл на екстрене застосування, наданий компетентним органом США, Великобританії, Швейцарії, Японії, Австралії, Канади, Китаю, Індії чи ЄС або перекваліфіковані ВООЗ; при цьому не допускаються до реєстрації вакцини та інші лікарські засоби, що розроблені державою-агресором), (законопроект реєстр. № 4613).

Крім того, було прийнято **3 постанови Верховної Ради України, з підготовки яких Комітет був визначений головним, а саме:**

1) Постанова Верховної Ради України від 20.10.2020 р. № 937-IX «Про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) та захисту всіх систем життєдіяльності країни від негативних наслідків пандемії та нових біологічних загроз» (якою рекомендовано Президенту України утворити Національний штаб протидії COVID-19 та очолити його для організації оперативного реагування на поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) в Україні, підвищення спроможності національної системи охорони здоров'я, запровадження комплексної системи захисту вітчизняної економіки від наслідків пандемії, розробки та втілення ефективної безпекової стратегії України в умовах нових глобальних біологічних викликів, а також визначено низку завдань для цього штабу, необхідних для прийняття фахових оперативних рішень щодо протидії COVID-19); (проект Постанови ВРУ реєстр. № 4228);

2) Постанова Верховної Ради України від 17.11.2020 р. № 1004-IX «Про своєчасне інформування громадян у разі посилення протиепідемічних заходів з метою належної підготовки до такого посилення» (постановою рекомендовано уряду у разі посилення карантину та запровадження більш жорстких обмежувальних заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, забезпечити завчасне інформування громадян і господарюючих суб'єктів, а

також вживати заходів їх соціального захисту для мінімізації можливих негативних наслідків таких заходів) (проект Постанови ВРУ реєстр. № 4320);

3) Постанова Верховної Ради України від 02.09.2020 р. № 862-ІХ, якою затверджено Рекомендації парламентських слухань на тему: "Організація протиракової боротьби в Україні. Проблеми та шляхи їх вирішення" (проект Постанови ВРУ реєстр. № 3600);

Також за звітний період Комітетом розроблено і внесено в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України проекти законів про систему громадського здоров'я (реєстр. № 4142) та про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (реєстр. № 4358), передбачених Планом законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженим Постановою Верховної Ради України від 16.06.2020 р. № 689-ІХ.

II. Щодо контрольної функції Комітету

Комітет з питань охорони здоров'я приділяв увагу виконанню контрольної функції відповідно до Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

1) 11 вересня 2020 року проведено виїзне засідання в Одеській області для ознайомлення зі станом організації надання медичної допомоги населенню регіону в умовах пандемії COVID-19 та розпочатого другого етапу медичної реформи, у тому числі хворим на онкологічні, нефрологічні захворювання та туберкульоз. В ході візиту в регіон народні депутати України – члени Комітету відвідали комунальні некомерційні підприємства: «Одеська обласна клінічна лікарня», «Одеський обласний центр соціально-значущих хвороб», «Одеський обласний центр нефрології та діалізу».

2) заслухано в порядку контролю 12 питань, зокрема:

про план дій Міністерства охорони здоров'я України на 2021 рік, у тому числі щодо фінансування галузі в цілому та програми медичних гарантій зокрема;

про план роботи Національної служби здоров'я України на 2021 рік;

про ситуацію, що склалася з наданням медичної допомоги населенню та забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя у Житомирській області;

про стан фінансування госпіталів ветеранів війни та проблеми, пов'язані з розробкою НСЗУ пакету реабілітаційних послуг для ветеранів війни за програмою медичних гарантій та укладенням договорів про медичне обслуговування населення з госпіталями ветеранів війни, а також про передачу Українського державного медико-соціального центру ветеранів війни (с. Циблі Переяслав-Хмельницького району Київської області) та Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни (сmt Клевань) у підпорядкування Міністерства у справах ветеранів України;

про плани цифрової трансформації у медичній сфері;

про організацію надання паліативної допомоги дітям та дорослим бригадою мобільної медичної паліативної допомоги КНП «Київська міська клінічна лікарня № 11» Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) за договорами про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України;

про результати проведеного Рахунковою палатою аудиту ефективності виконання заходів з протидії захворюванню на туберкульоз та заходи, що вживаються Міністерством охорони здоров'я України для усунення виявлених порушень;

про стан організації надання медичної допомоги хворим на цукровий діабет в Україні та результати дослідження «Аналіз системи лікування та розрахунків економічних втрат від цукрового діабету в Україні»;

про стан централізованих закупівель лікарських засобів за кошти Державного бюджету України 2020 року (*статус здійснення централізованих закупівель лікарських засобів за кошти Державного бюджету України 2020 року; статус виконання Державного бюджету України на 2020 рік у частині здійснення централізованих закупівель лікарських засобів; статус формування Наглядової ради ДП «Медичні закупівлі України»*);

щодо проведення конкурсу на зайняття посади генерального директора ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»;

про державні закупівлі, проведені Міністерством охорони здоров'я України за кошти Державного бюджету України на 2020 рік, обсяги невикористаних коштів на ці цілі та повернутих в державний бюджет, причини їх невикористання, а також організацію проведення державних закупівель у 2021 році;

про невикористання коштів з Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками на здійснення доплат медичним та іншим працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я, які надають медичну допомогу хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19).

Через епідемію коронавірусної хвороби в Україні та запроваджені у зв'язку з карантинном обмежувальні заходи Комітетом не планувалося проведення парламентських та комітетських слухань.

У міжсесійний період та протягом четвертої сесії Головою Комітету проведено низку робочих зустрічей та нарад з представниками дипломатичних установ, іноземних представництв та міжнародних організацій з метою обміну досвідом у галузі охорони здоров'я для підвищення якості та доступності медичної допомоги та обговорення потенційних можливостей для співпраці, а також взято участь у публічних заходах, де обговорювалися питання охорони здоров'я зокрема:

06.08.2020 р. – робоча зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща в Україні та представниками польської компанії «Adamed»

Тема: знайомство, обговорення програми компенсації ліків, терапевтичних напрямків і можливостей розвитку компанії «Adamed» на українському ринку.

28.08.2020 р. – виступ на 3'їзді федерації громадських медичних об'єднань.

Тема: привітання із початком роботи 3'їзду, інформування про рішення щодо створення при Комітеті робочої групи для напрацювання спільного базового законопроекту, який мав би на меті запровадження професійного медичного самоврядування з урахуванням конструктивних положень усіх альтернативних законопроектів, що були подані з початку роботи Верховної Ради України IX скликання, та наданих професійною медичною громадськістю пропозицій.

31.08.2020 р. – експертне обговорення в рамках оцінки потреб щодо перегляду політики та нормативно-правової бази у сфері забезпечення прав людей літнього віку відповідно до статті 23 Європейської соціальної хартії, в межах діяльності проекту Ради Європи «Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні» у форматі відеоконференції.

Тема: законодавчі ініціативи Комітету в сфері забезпечення прав людей літнього віку відповідно до статті 23 Європейської соціальної хартії.

31.08.2020 р. – робоча зустріч у форматі відеоконференції з представниками Посольства США в Україні, CDC та USAID за участі головного санітарного лікаря України, заступника Міністра охорони здоров'я України Віктора Кириловича Ляшка.

Тема: обговорення необхідності розробки комплексного законопроекту із забезпечення громадського здоров'я в Україні.

09.09.2020 р. – Робоча зустріч у форматі відеоконференції з новоприбувшим в Україну керівництвом USAID за участі Квіташвілі Олександра Мерабовича, Голови Експертної Ради при Комітеті ВР з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

Тема: знайомство, обговорення ходу реформ в системі охорони здоров'я України та яким чином місія USAID в Україні могла б сприяти їх підтримці.

17.09.2020 р. – виступ на круглому столі з відновлення реабілітації на запрошення Федерації професійних спілок України.

Тема: обговорення шляхів відновлення реабілітаційного лікування після перенесених важких захворювань і травм, а також санаторно-курортного лікування для осіб з інвалідністю за рахунок фінансування Фонду соціального страхування тимчасово, що було призупинено з квітня цього року на період дії встановленого карантину. Презентація законодавчих ініціатив Комітету у сфері реабілітації.

22.09.2020 р. – виступ в режимі відеоконференції на семінарі, ініційованому Ініціативою Bloomberg, з оцінки можливостей України.

Тема: тематичне обговорення з Головою Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування щодо перспектив прийняття законопроекту 2813-д Верховною Радою України.

25.09.2020 р. – робоча зустріч з Всесвітньою організацією охорони здоров'я за участі за участі Квіташвілі Олександра Мерабовича, Голови Експертної Ради при Комітеті ВР з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування.

Тема: обговорення ключових законодавчих ініціатив Комітету та планів на майбутній сезон; розробок в Україні за 2020 рік з прийняття резолюції Міжпарламентського союзу про Universal Health Coverage до 2030 року (Сербія, жовтень 2019 року); реформ в системі охорони здоров'я та довгострокових перспектив державної політики; готовності до відповіді на COVID-19 в Україні.

22.10.2020 р. – виступ на круглому столі за організації Міністерства охорони здоров'я України з перспектив впровадження в Україні договорів керованого доступу.

Тема: законодавчі ініціативи Комітету для запровадження в Україні процедури договорів керованого доступу.

22.10.2020 р. – робоча зустріч з Американською торговою палатою в Україні в режимі відеоконференції.

Тема: обговорення поточного статусу підготовки нової редакції Закону України «Про лікарські засоби», питань GMP-сертифікації, якості системи, приведення законодавства України у відповідність до Конвенції Медікрайм, необхідності внесення змін до Закону України № 539-IX (щодо забезпечення лікування COVID-19), а також проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (реєстр. № 4000).

05.11.2020 р. – робоча зустріч з представниками донорських та міжнародних організацій з питань співробітництва для визначення пріоритетних напрямків (на запрошення керівництва ДП «Медичні закупівлі України»).

Тема: реформування системи закупівель лікарських засобів, законодавчі зміни у сфері публічних закупівель.

27.11.2020 р. – виступ на круглому столі, присвяченому питанням імунопрофілактики за організації ГО «Коаліція за вакцинацію» і Представництва ВООЗ в Україні.

Тема: шляхи розвитку імунопрофілактики в Україні та захисту населення від інфекційних хвороб.

04.12.2020 р. – виступ на круглому столі з питань врегулювання юридичних аспектів імплементації договорів керованого доступу за участі представників Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування; Міністерства охорони здоров'я України; Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; USAID; ДП “Медичні закупівлі України”; ДП «Прозорро»; пацієнтських організацій; APRaD; EBA; ACC; SAFEMed.

Тема: щодо необхідності внесення законодавчих змін для повноцінного запуску механізму договорів керованого доступу у сфері закупівель.

10.12.2020 р. – робоча зустріч у режимі відеоконференції з компанією TRG Group (Ізраїль) за участі представника Міністерства цифрової трансформації України.

Тема: презентація автоматизованого рішення, розробленого компанією, щодо моніторингу епідеміологічних випадків захворювань на COVID-19, що вирішує наступні питання: визначення контактів позитивних на COVID-19 людей, забезпечення моніторингу, контролю та інформування МОЗ та інших закладів охорони здоров'я, скорочення навантаження на систему охорони здоров'я шляхом повної автономізації та контролю за розповсюдженням хворих.

14.12.2020 р. – участь в режимі відеоконференції у панельній дискусії: «Універсальне охоплення послугами охорони здоров'я: можливості, виклики та перспективи для України» за організації ООН.

Тема: обговорення результатів впровадження другого етапу медичної реформи в Україні, а також перспективи забезпечення універсального покриття населення медичними послугами.

За звітний період (Станом на 29.01.2021 р.) Комітетом опрацьовано 1594 листів та звернень, з них 558 звернень громадян, у тому числі поданих у формі електронних петицій (9) та інформаційних запитів (11).